

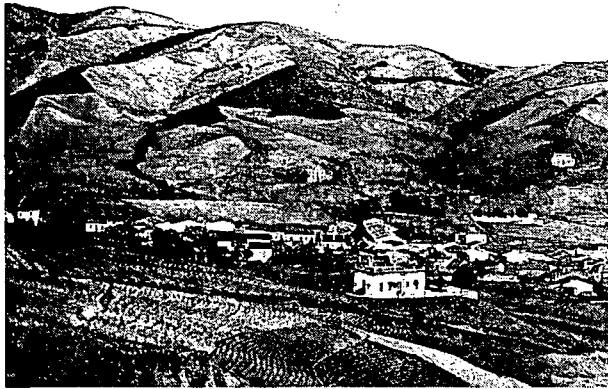
ALFONS GÜELL

La desaparició de les vinyes a Argentona

Jo vaig néixer el dia 2 de gener de 1916, en plena guerra europea, declarada el 1914 i acabada el 1918. Quan vaig començar a despertar a la vida, als anys vint del segle XX, totes les muntanyes que envolten el poble eren plenes de vinyes en la seva quasi totalitat, amb les corresponents figueres, albercoquers, cirerers, nespleres i altres arbres fruiters, plantats çà i enllà, en llocs estratègics per no perjudicar el sembrat principal, la vinya, i per proporcionar alguna ombra i resguard dels raigs del sol de l'estiu al rabassaire, amén de la delectança dels seus fruits, madurats a l'arbre.

Solament cap al cantó de Burriac, la Feu i el Rocar persistien grans clapes de bosc de pins, roures, alzines, brucs, arboços, etc., perquè el lloc era molt pedregós i sense prou capa vegetal per clavar-hi l'aixada. Tota la resta era una línia contínua de vinyes que enllaçaven les diferents propietats dels grans i mitjans terratinents de la vila, separades solament per un esquei o torrent que ho senyalava. Cadascun d'ells tenia les premses i cups perquè els seus parcers anessin a fer la verema i emportar-se a casa la part que els tocava, deixant al celler del propietari l'altra part, que representava la contribució o lloguer de la terra i les premses.

Aquesta partició, convinguda per ambdues parts en sembrar la vinya, oscil·lava entre la meitat de la collita en els plans, de cinc-dos, de tres-dos, de tres-un, i la més petita, de quatre-un. Aquestes

diferències de preu eren motivades segons el pendent del terreny, la fertilitat de la terra, si era en un lloc solell o bagueny i també la seva distància del poble, perquè s'hi solia anar a peu o amb un petit carro tirat per un ruc, pendent-se moltes hores de treball anant i venint.

Això que, a cop de vista, pot semblar oneros, car o abusiu, no ho era tant, perquè durant l'hivern i primavera, despullats els ceps de les sarments, el rabassaire aprofitava la terra per plantar-hi pèsols, verdures, faves, hortalisses i cereals, dels quals no n'havia de donar al propietari, ni tampoc de la fruita de les figueres, albercocs, cirerers, etc. si no era com a regal testimonial de bona amistat, presentat amb un cistell o panereta.

Aquesta "benvolència" de l'amo de la terra era un xic interessada, perquè el rabassaire, per

poder fer aquestes collites addicionals que l'ajudaven a viure, portava la vinya ben cavada i neta de tota mena d'herbes i insectes i, en conseqüència, la vinya rendia més fruit. De tota manera, la vida del rabassaire era molt modesta i la cosa va funcionar durant molts anys perquè no hi havia més remei i les despeses generals de les cases eren poques. Però en arribar la industrialització de la comarca, els habitants de les ciutats varen augmentar

sensiblement el seu nivell de vida, mentre el vi anava cada vegada més barat o, fins i tot, no el comprava ningú. A Argentona, entre la trentena de propietaris que hi havia, varen arribar a premsar-ne més de dos milions de litres en un sol any, sense comptar els cistells de raïm venuts al mercat o penjats a les golfes de les cases per consumir-los a l'hivern.

El jovent, davant els sous temptadors, començà a anar a treballar, amb bicicleta o a peu, a les fàbriques de gènere de punt i als tallers de Mataró, seduïts també per la "setmana anglesa". És a dir,

Part d'una vista general d'Argentona a principis del segle XX, amb les muntanyes quasi plenes de vinyes. Autor desconegut. Arxiu Güell

Entre els anys cinquanta i setanta s'anaren abandonant, ara una, ara l'altra, totes les vinyes del terme municipal. Les unes transformades en urbanitzacions, les altres en boscos i ermots...

Vinya del pla de
can Cabanyes,
març de 1986.
Una de les darreres
vinyes del poble

plegar de la feina el migdia del dissabte i no tornar-hi fins al dilluns, perquè en aquells temps els rabassaires i pagesos en general treballaven sis dies i mig a la setmana; és a dir, de dilluns a dissabte tot el dia i el diumenge al matí fins a l'hora de dinar, que tant podien ser les dotze com les tres de la tarda.

Al començament, després de treballar fins al dissabte al migdia, el jovent anava a ajudar els seus

pares a la tarda i els diumenges al matí, com sempre, però davant la misèria de preus del vi, les pedregades de la primavera o la tardor i les secades de l'estiu que malmetien en gran mesura les collites tot sovint, van començar a abandonar les vinyes que els pares, tots sols, no pogueren cuidar. Tampoc podien pagar els jornals, cada cop més cars, que oferien les indústries i tallers de la prospera ciutat. També la posada en circulació del tramvia l'any 1926, que traslladava els obrers amb un "abono" de preu irrisori, acabà de fomentar la "fugida" a Mataró d'una gran massa treballadora.

A causa de la guerra nostra, durant els anys quaranta la vinya va fer una revifalla, perquè el menjar i el vi pujaren molt de preu, però en acabar la guerra mundial tots els estats europeus varen deixar de demanar menjar, al preu que fos, a Espanya. Varen començar a produir i ... vingué la catàstrofe. Entre els anys cinquan-

ta i setanta s'anaren abandonant, ara una, ara l'altra, totes les vinyes del terme municipal. Les unes transformades en urbanitzacions, les altres en boscos i ermots i, avui dia, els nostres infants ja no saben què és una vinya si no l'han vista pel televisor.

En la fotografia del meu arxiu, tirada per un fotògraf desconegut a principis del segle XX, es pot apreciar la serralada de can Cabanyes, la de can Bellatriu i part de la de sant Jaume de Traià, sembrades de vinya fins al cim. Aneu a la plaça del Cementiri, mireu cap aquell cantó i no veureu més que boscos, brolles i ermots abandonats quasi fins al peu mateix de la riera. De vinyes, cap.

Al final d'aquest escrit, en una altra fotografia tirada per mi, es pot apreciar una de les últimes vinyes del pla de can Cabanyes, parcialment sembrada de pesoleres, florides, durant la primavera de l'any 1986.

Llibreria i Papereria

CASABELLA

Puig i Cadafalch, 10 - Tel. 93 797 10 63
08310 ARGENTONA

Apple Fruits

SERVEI
A
DOMICILI

Carrer Gran, 12 • Tel. 619 42 44 44 • ARGENTONA

ESTANC BARTOMEU

Articles de fumador i de regal
Premsa i papereria

Carrer Gran, 36
Tel. 93 797 03 36

ARGENTONA

AUTO-ESCOLA - ASSEGUANCES

BURÍAC

RAMON REIXACH I MONER

Mataró, 1 - Tel. 93 797 00 50 - ARGENTONA